

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Om det Philosophiske Aarhundrede

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Om det Philosophiske Aarhundrede", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, University of Aarhus. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1816_297_6-intro-shoot-idm116.pdf (tilgået 04. august 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Dommen over det filosofiske århundrede

Resten af afhandlingen former sig som en domfældelse over 1700-tallets filosofiske tænkning. Et mindre filosofisk og sandhedskærligt århundrede kan man ifølge Grundtvig ikke forestille sig, fordi dets fornuft erklærede sig selvstændig og uafhængig. Historien og dens forklarelse blev overset eller regnet for "en Biting og en Børneleeg" (125), en anklage Grundtvig retter mod toneangivende filosoffer som Wolff, Kant, Fichte og Schelling, mens han fremhæver Tyge Rothe og Herder som hæderlige undtagelser. Grundtvig hævder nu, at hvis 1800-tallet skal blive et ægte filosofisk århundrede, kan det ikke nøjes med at fordømme det foregående århundrede, men må tage den opgave på sig, som det forsømte, nemlig at:

erkiende Historien for hvad den uimodsigelig maae være: Sandhedens *virkelige* Aabenbarelse, Menneskets *virkelige* Udvikling, Roden til, Indbegrebet af og Prøvestenen for al menneskelig Videnskabelighed, og dyrke den som saadan med aabent Øie og utrættelig Flid; uden at lade sig indbilde der enten i Natur-Betragtningen, umiddelbar Anskuelse eller Sligt kan findes nogen Gienvei til *Historiens Maal*, der jo umulig kan naaes før Dagenes Ende, og umulig være andet end det Timeliges Forklaring (129).

Grundtvigs tiltro til at en sådan vending vil ske i filosofien er lille; han mener ligefrem, at det vil kræve en "giennemgribende Omvendelse og Gienfødelse i Aandens Rige" (129), men han vil selv bidrage til en fremstilling af, hvordan man stiller de rette spørgsmål til historien og forstår dens svar. Til formålet barsler han med en afhandling om "historisk Vidskab eller Krønikens Vidnesbyrd" (130), som peger frem mod afhandlingen "Om historisk Vidskab eller: om Krønikens Begreb" fra tredje hæfte af *Danne-Virke* 1, der udkom den 19. september 1816.